



ת"פ 1368/10/21 - מדינת ישראל נגד רפאל דודי ביטון

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 1368-10-21 מדינת ישראל נ' ביטון(עציר)

בפני כבוד סגן הנשיא ירון מינטקביץ
בעניין: מדינת ישראל
ע"י עו"ד תמר טופז שם טוב

המאשימה

נגד

רפאל דודי ביטון
ע"י עו"ד עופר אשכנזי

הנאשם

גזר דין

רקע

הנאשם הורשע לאחר שמיעת עדויות בעבירות הפרת הוראה חוקית, החזקת סכין ופציעה בנסיבות מחמירות. וכך נקבע בהכרעת הדין:

ביום 16.5.21 הוטלו על הנאשם תנאי שחרור (במסגרת בקשה למעצר עד תום ההליכים), אשר כללו בין היתר מעצר בית מלא בפיקוח אמו בעיר בית שמש. תנאים אלו היו בתוקף ביום 21.9.21.

ביום 21.9.21 יצא הנאשם ללא היתר ממקום מעצר הבית כשהוא מזויין בסכין ובסמוך לשעה 22:15 הגיע במכונית השייכת לאביו אל בית הוריו של אדם עמו היה מסוכסך (להלן: **המתלונן**). הנאשם ניגש אל המתלונן בעת שהיה בקרוואן מחוץ לבית ודקר אותו בידו השמאלית. המתלונן התגונן מפני הנאשם והכה אותו בפניו והנאשם שב ודקר את המתלונן בבטנו פעמיים נוספות. המתלונן הכה את הנאשם בראשו באמצעות אבן ואז ברח הנאשם מהמקום במכונית.

כתוצאה מהדקירות נפצע המתלונן בידו ובבטנו ונזקק לתפרים וחבישה, ונותרו על גופו צלקות ניכרות.

טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה עמדה על חומרת מעשיו של הנאשם ועל נסיבות ביצוע העבירה. בדבריה התייחסה לכך שהנאשם הפר מעצר בית בו היה בגין עבירת אלימות, פעל ללא ריסון וממניע נקמני וכן הפנתה לנזק שנגרם למתלונן ופוטנציאל הנזק שעלול היה להיגרם. לאור אלה ביקשה לקבוע מתחם עונש הולם של 18-36 חודשי מאסר וענישה נלווית. לאור הרשעותיו הקודמות של הנאשם ומאסר מותנה בר הפעלה שלחובתו, ביקשה לגזור עליו עונש עיקרי של 30 חודשי מאסר ולהפעיל במצטבר 7 חודשי מאסר על תנאי שלחובתו, וכן לחייבו בפיצויים ובהתחייבות להימנע מביצוע עבירה.

ב"כ הנאשם טען, כי נסיבות ביצוע העבירה והרקע לה אינם ברורים והמתלונן אינו תמים ופציעתו אינה חמורה, והוסיף כי לא הוכח שקדם למעשי הנאשם תכנון.



עוד טען הסניגור כי נפלו כשלים בתפיסת הסכין, אשר מצדיקים הקלה בעונשו של הנאשם מטעמי הגנה מן הצדק. בנוסף, עמד על נסיבות חייו של הנאשם וביקש שתינתן לו הזדמנות להשתקם. לאור אלה טען הסניגור כי מתחם העונש ההולם הוא מאסר של 6-18 חודשים וביקש שהמאסר על תנאי שלחובת הנאשם יופעל באופן חופף, לכל הפחות בחלקו, בשל המעצר הארוך בו הוא שוהה.

הנאשם אמר את המילה האחרונה. לדבריו הוא הגיע אל המתלונן בעקבות הזמנתו והמתלונן הוא זה שתקף אותו ופצע אותו, אך הבין כי הדבר לא היה צריך לקרות והוא למד את הלקח.

מתחם העונש ההולם

עבירת הפרת ההוראה החוקית נפרדת ושונה מעבירות החזקת הסכין והדקירה, ונועדה להגן על ערכים מוגנים אחרים. עם זאת, מדובר באירוע אחד, וכפי שארחיב בהמשך, ההוראה החוקית אותה הפר הנאשם נועדה למנוע בדיוק את הסיכון שהתממש בתיק זה, היינו ביצוע מעשי אלימות מצד הנאשם, ועל כן קיים קשר ענייני הדוק בין שתי העבירות. משכך, אקבע מתחם עונש הולם אחד ביחס לאירוע בכללותו, אך אתייחס בנפרד לערכים המוגנים השונים בהם פגע הנאשם במעשיו.

הפרת ההוראה חוקית

בהליך קודם אשר התנהל נגד הנאשם בשל עבירות אלימות הוטלו עליו תנאי שחרור ובהם מעצר בית מלא, שהיו אמורים לעמוד עד תום ההליכים. הנאשם הפר את האמון שניתן בו ויצא ממקום מעצר הבית ללא היתר, על מנת לפגוע במתלונן.

על בתי המשפט להעביר מסר ברור, כי צו שיפוטי אינו הצעה, המלצה או בקשה, אלא הוראה מחייבת שיש לציית לה ולפעול על פיה. הדרך להעביר מסר זה היא בהצבת עונש מוחשי בשל הפרת צו - ובמיוחד הדברים אמורים במקרה זה, בו הנאשם היה במעצר בית בשל עבירות אלימות, והוא הפר את מעצר הבית על מנת לבצע עבירת אלימות חמורה - ובכך מימש בדיוק את הסיכון שתנאי השחרור נועדו למנוע וכן הוכיח כי מלכתחילה לא היה מקום לתת בו אמון.

החזקת סכין ודקירה

הנאשם יצא מביתו מזוין בסכין, על מנת לדקור את המתלונן - והרקע לכך היה שמספר חודשים קודם לכן עמד המתלונן על כך שהנאשם ישלם על ניירות גלגול אותם ביקש לקחת ממזנון בו עבד המתלונן. הנאשם דקר את המתלונן בידו ובבטנו ופצע אותו. מהתיעוד הרפואי עולה כי המתלונן נזקק לטיפול רפואי שכלל תפירת הפצעים, ובעת שהעיד לפני ראיתי כי נותרו בגופו צלקות בולטות.

מדובר באירוע שחומרתו רבה, הן בשל התכנון המוקדם, הן בשל ההצטיידות בסכין, הן בשל תוצאות המעשים בפועל, הן בשל התוצאות האפשריות שיכלו להגרם והן בשל היות המעשים חלק מתת תרבות הסכין, אותה יש לעקור מהשורש.

הנאשם פגע בגופו של המתלונן, בכבודו ובתחושת הביטחון האישי שלו, ונקל לשער כי האירוע יכול היה אף להסתיים בתוצאה חמורה יותר, אלמלא תושיתו של המתלונן אשר הצליח להתגונן בפני הנאשם באמצעות אבן שמצא במקום ולהניסו.



במיוחד מצמררת העובדה, כי מהראיות עלה שברקע דקירתו של המתלונן סכסוך על עניין של כלום - ויכוח על תשלום בעבור ניירות גלגול.

המעשים משקפים התנהגות בריונית, אלימה וחסרת מעצורים של הנאשם, אשר חברה חפצת חיים חייבת להאבק בה ופסיקה עקבית של בית המשפט העליון קובעת כי על בתי המשפט להציב בצידה תג מחיר של ענישה מכבדה. ר' למשל ע"פ 2508/21, נאסר (7.6.22), שם נפסק:

אין צורך להכביר מילים על החומרה היתרה הטמונה בעבירות אלימות המבוצעות באמצעות סכין, שלעתים המרחק ביניהן לבין גרימתה של תוצאה קטלנית קצר עד מאוד. חומרתן של עבירות אלו, כמו גם שכיחותן ופוטנציאל הנזק הרב שלהן, מחייבים ענישה מחמירה שתביא להרתעת היחיד והרבים. עמד על כך בית משפט זה לא אחת, בין היתר בעניין ע"פ 5449/18 זון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (23.6.2019) מפי השופט נ' סולברג כדלקמן:

"שוב אנו נדרשים לפגיעותיה הרעות של תופעת ה'סכינאות'. שוב קופד פתיל חייו של אדם בלהב סכין, רק משום זמינותה. אין לנו אלא להביא את דבריו של השופט (כתארו אז) מ' חשין ז"ל, שנכתבו לפני כעשור ומחצה, אך קולם רם וברור:

'בתי המשפט, בהם בית-המשפט העליון, הוסיפו והתריעו שוב ושוב על אותה מגפה שפשתה במחנה והיא מגפת תת-תרבות הסכין. צעירים נושאים עימם סכינים למיניהן, משל המדובר היה בפריט לבוש הכרחי כממחטה או כדבר אחר שאדם נושא בכיסו כמפתח או כמכשיר טלפון נייד. וסכין הנישאת על גוף במערכה הראשונה סופה שהיא נשלפת וננעצת בגופו של הזולת במערכה השניה' (ע"פ 9133/04 גורדון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (20.12.2004)).

דומה שהנגע אך ממשיך ופושט בקרבנו. כפי שנזדמן לי להעיר לפני שבועות ספורים סכין המצויה באמתחתו של פלוני מהווה 'מכפיל כוח'; עצם הימצאותה מגדיל עשרות מונים את פוטנציאל הנזק שעשוי להיגרם במקרה של חיכוך אלים, ויש שאף את הסתברות התקיימותו מלכתחילה. יש להילחם בתופעה זו, של נשיאת הסכינים - ומקל וחומר השימוש בהן - דרך השתת ענישה מחמירה ומרתיעה (ראו ע"פ 7682/18 עלקם נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (4.4.2019) (שם, פסקה 9; וראו גם: ע"פ 79/15 קנדלקר נ' מדינת ישראל, פסקה 7 [פורסם בנבו] (5.5.2015); ע"פ 2556/17 חנניאייב נ' מדינת ישראל, פסקה 14 [פורסם בנבו] (8.8.2018); ע"פ 324/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 11 [פורסם בנבו] (8.5.2019); ע"פ 5262/21 אבו סבילה נ' מדינת ישראל, פסקאות 11-12 [פורסם בנבו] (16.5.2022)).

וכן ר' ע"פ 1268/21 אבו סמארה (15.7.21) שם נפסק:

בית משפט זה נדרש פעמים רבות להיקפה ולנזקיה של תופעת ה'סכינאות', הטומנת בחובה פוטנציאל לנזק רב, ומצדיקה נקיטה בענישה מחמירה ומרתיעה:

"אחת המטרות המרכזיות של הענישה הפלילית היא כאמור הרתעת עבריינים בכוח,



ל'מען יראו וייראו'. תופעה זו של 'סכינאות' יש להדביר. המסר חייב להיות ברור, למען ידע כל איש ונער כי נטילת סכין כדי לתקוף היא נטילת סיכון - לא רק כלפי הקורבן, אלא גם כלפי העבריין בדמות הטלת ענישה מחמירה. במלים אחרות, 'תרבות הסכין' היא תרבות שלא ניתן לגלות כלפיה סבלנות" (דברי השופט נ' הנדל בע"פ 6910/09 הדרה נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] בפסקה 5 (9.5.2010)).

בקביעת מתחם העונש יש לבטא את מכלול הנסיבות האופפות את המקרה ובהן התכנון המוקדם, ההצטיידות בסכין, חומרת הפציעות, העדר התגרות מצדו של המתלונן והעובדה שלצורך ביצוע המעשים הפר הנאשם מעצר בית בו אמור היה להיות, בשל חשד לביצוע עבירה אחרת (ואדגיש כי חזקת החפות עומדת לנאשם ביחס לאותו הליך, והתייחסתי אליו לעניין הפרת מעצר הבית בלבד).

נתתי דעתי לטענו הסניגור, כי לא הוכח שלמעשה קדם תכנון - ולא ראיתי בה ממש. מכלול הנתונים, ובהם הגעת הנאשם לביתו של המתלונן כשהוא מזוין בסכין לצד העובדה שלדקירה לא קדמו דין ודברים בין הנאשם למתלונן (מלבד אמירה של הנאשם למתלונן, כי אמר לו שעוד יפגשו, או דברים ברוח דומה), מלמדים על כך שהנאשם הגיע אל המתלונן בכוונה לפגוע בו. כמו כן התקשיתי לרדת לעומקה של הטענה, כי אופן תפיסת הסכין בו בוצעה הדקירה מצדיק הקלה בעונשו של הנאשם, שהרי בהכרעת הדין נקבע, כי לא נפל פגם באופן תפיסת הסכין או בהחזקתו (ומעל הצורך אומר, כי גם לו היה נופל פגם כזה, לא ברור מדוע היה בכך להשליך על מידת העונש).

בשים לב לאלה, לטעמי מתחם העונש ההולם את המעשים הוא בין מאסר לתקופה שבין שנתיים ועד חמש שנים. עם זאת, ולא בלי לבטים, לצורך גזירת העונש אקבל את מתחם העונש ההולם לו טענה המאשימה, קרי מאסר לתקופה שבין שנה וחצי לשלוש שנים, חרף העובדה שאין מתחם זה מבטא את מלוא חומרת מעשיו של הנאשם.

נתונים שאינם קשורים לעבירות

הנאשם יליד 1984. רווק ומתגורר עם הוריו. בתקופה שקדמה למעצרו לא עבד. לחובתו מספר הרשעות קודמות בגין נדון למאסרים בפועל ומאסרים מותנים:

בשנת 2008 הורשע הנאשם (בשני הליכים נפרדים) בנטילת נכסים לשם סחיטה ובהיזק לרכוש ונדון למאסרים מותנים וכן הורשע בעבירות היזק לרכוש, החזקת סכין, איומים והפרת הוראה חוקית ונדון ל- 20 חודשי מאסר.

בשנת 2016 הורשע הנאשם בעבירות הפרת הוראה חוקית, התחזות ונהיגה בפסילה ונדון לעשרה חודשי מאסר.

בשנת 2019 הורשע הנאשם בעבירות תקיפה, איומים, הסגת גבול ושיבוש הליכי משפט ונדון ל- 13 חודשי מאסר בפועל. עיון בגזר הדין שניתן באותו הליך מלמד, כי באותו מקרה חבר הנאשם לאחרים על מנת לתקוף באלימות מספר אנשים אשר הסתכסכו עם אחד מחבריו, ולאחר הארוע ניסה לשכנע את המתלוננים שלא להתלונן במשטרה. בית המשפט ציין בגזר הדין, כי הנאשם לא הפיק את הלקח הדרוש ממאסרים בהם נשא, וכי מדובר באירוע מתוכנן שמטרתו "סגירת חשבונות" בדרכי אלימות. בגזר הדין הוטל על הנאשם גם מאסר על תנאי של שבעה חודשים, שהוא בר הפעלה בשל הרשעתו בהליך שלפני.

דין והכרעה



מכלול שיקולי הענישה פועל לחובת הנאשם, והתקשיתי למצוא נקודות לזכותו:

מדובר באדם שלחובתו מספר הרשעות קודמות, ומאסרים בפועל בהם נשא לא הביאו להרתעתו, וכך גם מאסר על תנאי של שבעה חודשים שהיה תלוי מעליו בעת ביצוע העבירות בהן הורשע.

ביצוע עבירת אלימות חמורה תוך הפרת מעצר בית מעיד גם הוא על כשלון ההרתעה והעדר מורא חוק. אשוב ואבהיר, כי חזקת החפות עומדת לנאשם ביחס לאותו הליך, אך הפרת תנאי שחרור, וביצוע עבירה חמורה אגב כך, מעידים על העדר מורא חוק.

אוסף, כי לחובת הנאשם מספר הרשעות קודמות בעבירות של הפרת הוראה חוקית ושיבוש מהלכי משפט, המחזקות את הרושם בדבר העדר מורא חוק וכשלון ההרתעה בעניינו.

הנאשם לא קיבל אחריות למעשיו אלא הכחישם, למרות תשתית ראייתית מוצקה שעמדה לחובתו. אינני זוקף לחובת הנאשם את כפירתו, שהרי זו זכותו של כל נאשם, אך הנאשם העיד לפני והתרשמתי מהעדר מודעות לחומרת המעשים, פגיעתם במתלונן והפסול שבהם. עניין זה, לצד כישלון הרתעה והעובדה כי דקירת המתלונן היתה בשל עניין של מה בכך שהתרחש זמן משמעותי קודם לדקירה, מלמדים על האלימות הטבועה בנאשם ועל כך הסיכון כי ישוב ויעבור עבירות דומות לאחר שחרורו, ומצדיקים החמרה עימו לצורך הרחקתו מהציבור והרתעתו.

עוד אומר, כי הבעת החרטה של הנאשם בעת שאמר את דברו בעת הטיעונים לעונש רחוקה מאוד מלשכנע, והתקשיתי לישיבה עם כך שבאותה נשימה הטיל את האשמה על המתלונן.

לאור אלה, מן הדין היה להשית על הנאשם עונש ברף העליון של מתחם העונש ההולם, קרי שלוש שנות מאסר, אך לאור עתירת המאשימה להסתפק ב- 30 חודשי מאסר, לא אעשה כן - ואזכיר כי לטעמי אף היה מקום לקבוע מתחם חמור יותר מאשר ביקשה המאשימה. לצד זאת אטיל על הנאשם מאסר מותנה משמעותי, וכן אפעיל במצטבר מאסר מותנה שלחובתו ואחייבו בפיצוי משמעותי למתלונן.

לפיכך גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. 30 חודשי מאסר בפועל שימנה מיום מעצרו של הנאשם, 21.9.21.
- ב. מפעיל מאסר מותנה של שבעה חודשים אשר הושת על הנאשם בת"פ 18-06-68454 ביום 9.1.19. עונש זה יופעל במצטבר לעונש המאסר שבסעיף א', כך שסך הכל יישא הנאשם ב- 37 חודשי מאסר.
- ג. שנה מאסר בו לא יישא, אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירת אלימות שהיא פשע.
- ד. ששה חודשי מאסר, בו לא יישא, אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירת אלימות שהיא עוון, החזקת סכין או הפרת הוראה חוקית.
- ה. פיצוי למתלונן, עד תביעה מס' 1 בסך 15,000 ש"ח. הסכום ישולם עד ליום 1.8.22. המאשימה תעביר את פרטי המתלונן עד יום 15.7.22.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.



ניתן היום, כ' סיוון תשפ"ב, 19 יוני 2022, בנוכחות הצדדים.